

Žádost účastníka o odročení jednání u soudu z důvodu onemocnění

Brání-li účastníku řízení v realizaci jeho práva, vyplývajícího z čl. 38 odst. 2 Listiny, onemocnění, žádá-li z tohoto důvodu o odročení jednání soudu a důvodnost žádosti náležitě doloží - lze v postupu soudu, který takové žádosti nevyhoví (ať již se jejím obsahem vůbec nezabývá nebo ji posuzuje jen jako pouhou omluvu účastníkovy nepřítomnosti) spatřovat odnětí možnosti jednat před soudem ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř., neboť tímto postupem soud nesplnil povinnost poskytnout účastníkovi možnost, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, a zasáhl tím do jeho práva zakotveného ve zmíněném článku Listiny

Brání-li účastníku řízení v realizaci jeho práva, vyplývajícího z čl. 38 odst. 2 Listiny, onemocnění, žádá-li z tohoto důvodu o odročení jednání soudu a důvodnost žádosti náležitě doloží - lze v postupu soudu, který takové žádosti nevyhoví (ať již se jejím obsahem vůbec nezabývá nebo ji posuzuje jen jako pouhou omluvu účastníkovy nepřítomnosti) spatřovat odnětí možnosti jednat před soudem ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř., neboť tímto postupem soud nesplnil povinnost poskytnout účastníkovi možnost, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, a zasáhl tím do jeho práva zakotveného ve zmíněném článku Listiny.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.6.2000, sp.zn. 26 Cdo 1414/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o vyklizení ubytovací jednotky, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 5 C 173/96, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. února 2000, č.j. 39 Co 582/99-90, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. února 2000, č.j. 39 Co 582/99-90, zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 6 rozsudkem ze dne 16. 6. 1999, č.j. 5 C 173/96-69 (poté, kdy byl odvolacím soudem zrušen jeho předchozí zamítavý rozsudek ze dne 12. 2. 1997, č.j. 5 C 173/96-21), vyhověl žalobě Ministerstva vnitra ČR a zavázal žalovanou J. Š. vyklidit „ubytovací jednotku č. 1112 v domě hotelového bydlení čp. 392 v ulici N. v P.“ (dále též jen „ubytovací jednotka“), a předat ji žalobci do patnácti dnů od právní moci rozhodnutí. Vyslovil rovněž, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Obvodní soud s odkazem na konstantní judikaturu Městského soudu v Praze dovodil, že žalobce má aktivní legitimaci v tomto sporu, že dům, v němž se ubytovací jednotka nachází, je domem hotelového bydlení určeným k dočasnému ubytování a nikoli tedy k trvalému bydlení, že právní vztah žalované k ubytovací jednotce byl založen smlouvou podle § 51 obč. zák., „kterážto smlouva chráněná právo osobního užívání (nyní nájem obytné místnosti) nezaložila“, a že uplynutím jednoměsíční výpovědní lhůty zanikl žalované důvod užívání ubytovací jednotky.

K odvolání žalované Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 2. 2000, č.j. 39 Co 582/99-90, rozsudek obvodního soudu potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Skutkové i právní závěry soudu prvního stupně shledal správnými a k námitce žalované, týkající se její tíživé životní situace, uvedl, že žalovaná ji blíže nerozvádí, a že ani tato námitka nezakládá důvod pro použití § 3 odst. 1 obč. zák. Podle odvolacího soudu totiž nelze dovodit, že by výkon žalobcova práva byl v rozporu s dobrými mravy; naopak taková interpretace by vedla k omezení dispozičního práva žalobce.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost opírala o ustanovení § 237 odst. 1 písm. f/ a § 239 odst. 1 o. s. ř., a v němž uvedla, že uplatňuje dovolací důvody podle § 241 odst. 3 písm. c/ a d/ o. s. ř. Polemizovala především s právním posouzením věci, pokud šlo o „charakter bydlení“ v domě a dovozovala, že pokud v případě ubytovací jednotky nešlo o byt, byla smlouva uzavřená mezi ní a žalobcem podle § 51 obč. zák. „svým obsahem smlouvou nájemní, kterou lze vzhledem k délce trvání (11 let) posuzovat jako smlouvu uzavřenou ve smyslu ustanovení § 190 a dalších o.z. před tzv. velkou novelou“, a že se proto podle § 871 odst. 1 obč. zák. s účinností od 1. 1. 1992 žalovaná stala nájemkyní místnosti v domě hotelového bydlení. Odvolacímu soudu také vytkla, že vzhledem k výjimečným a mimořádným okolnostem případu neaplikoval § 3 odst. 1 obč. zák. a žalobu proto nezamítl, resp. že žalované nepřiznal alespoň bytovou náhradu. Zároveň namítla, že v době jednání odvolacího soudu onemocněla, požádala svou právní zástupkyni, aby se bez ní nezúčastňovala odvolacího jednání, aby neúčast omluvila a navrhla odročení jednání. Odvolací soud však tuto žádost „neakceptoval“ a dovolatelce tak znemožnil poukázat na další skutečnosti „hodné zřetele“ (v dalším textu dovolání podrobněji uvedené), jež proto „nebyly odvolacím orgánem vůbec zkoumány“. Z této důvodu žalovaná nemohla požadovat, aby soud v této věci připustil dovolání. Dovatelka tedy navrhla, aby byla odložena vykonatelnost napadeného rozsudku, a aby byl tento rozsudek zrušen a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobce se v dovolacím vyjádření ztotožnil s právními závěry soudů obou stupňů, které považuje za „jedině možné“ a navrhl, aby dovolání žalované bylo zamítnuto.

Nejvyšší soud České republiky shledal, že dovolání je podáno včas osobou k tomu oprávněnou (§ 240 odst. 1 o. s. ř.) za splnění podmínky povinného advokátního zastoupení dovolatelky (§ 241 odst. 1 a 2 o. s. ř.) a má formální i obsahové znaky uvedené v § 241 odst. 2 o. s. ř. Přípustnost dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu nelze sice v daném případě opřít o ustanovení § 239 odst. 1 o. s. ř., neboť odvolací soud ji ve výroku tohoto rozsudku nevyslovil, dovolatelka ale namítla existenci vady řízení uvedené v § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř., tedy takové vady, pro kterou je možné dovolání podat proti každému rozhodnutí odvolacího soudu (s výjimkami uvedenými v § 237 odst. 2 o. s. ř., které se ovšem v souzené věci neuplatní). Přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 o. s. ř. není založena již tím, že dovolatelka vadu (zmatečnost) ve smyslu citovaného ustanovení tvrdí, ale jen tehdy, bylo-li řízení takovou vadou skutečně zatíženo; v souzené věci je však tvrzení dovolatelky opodstatněné.

Ze spisu se podává, že odvolací soud nařídil k projednání odvolání podaného žalovanou proti rozsudku obvodního soudu odvolací jednání na den 14. 2. 2000 v 9.45 hodin. K jednání předvolal žalobce a zástupkyni žalované za použití vzoru 10 o. s. ř., předvolána byla i žalovaná, které byl podle pokynu daného soudní kanceláři (srov. č.l. 83 verte) zaslán vzor 14 o. s. ř. (předvolání účastníka k prvnímu nebo dalšímu jednání ve věci, má-li být při něm vyslechnut). Uvedená předvolání byla doručena adresátům dne 24. 1. 2000. Advokátka pak dne 10. 2. 2000 podáním adresovaným

Městskému soudu v Praze ke sp. zn. 39 Co 582/99 sdělila, že její klientka (žalovaná) onemocněla a předložila jí o tom lékařskou zprávu, že advokátku vyzvala, aby se bez ní shora uvedeného odvolacího jednání nezúčastňovala, a aby požádala o omluvu neúčasti a o odročení jednání. Ve shodě s uvedeným pokynem zástupkyně žalované tuto žádost o omluvu a o odročení výslovně učinila. Z připojené fotokopie legitimace práce neschopného pojištěnce č. R 9825492 vystavené dne 9. 2. 2000 MUDr. Z. B., praktickou lékařkou v P., S. 21, se podává, že žalovaná byla neschopna práce od 10. 2. 2000, přičemž datum příštího ošetření (kontroly) bylo stanoveno na 22. 2. 2000. Z protokolu o odvolacím jednání ze dne 14. 2. 2000 (č.l. 88 spisu) je patrné, že odvolací soud při zahájení jednání konstatoval nepřítomnost žalované i její advokátky s poznámkou „omluva“, vyhlásil usnesení, že „bude jednáno v nepřítomnosti žalované a její zástupkyně“, a že poté, kdy pověřená členka senátu podala zprávu o dosavadním průběhu řízení (§ 215 o. s. ř.), kdy žalobce vyjádřil své procesní stanovisko a byly provedeny listinné důkazy, rozhodl o odvolání způsobem výše uvedeným, tj. potvrdil napadený rozsudek soudu prvního stupně.

Podle § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže účastníku řízení byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem. Podle ustáleného výkladu tohoto ustanovení je odnětím možnosti účastníku jednat před soudem takový postup soudu, který účastníku odnímá možnost realizovat ta procesní práva, která mu zákon přiznává. Tím je i právo účastníka, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti (článek 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením předsednictva ČNR ze dne 16. 12. 1992 a uveřejněné pod č. [2/1993](#) Sb. - dále jen „Listina“). Není vyloučeno, aby soud věc projednal a rozhodl bez přítomnosti účastníka, je však vždy povinen poskytnout mu možnost, aby jejímu projednání přítomen byl. Ustanovení § 115 o. s. ř. ukládá soudu, aby, nestanoví-li zákon jinak, nařídil k projednání věci jednání, k němuž předvolá účastníky a všechny, jejichž přítomnosti je třeba, přičemž předvolání musí být účastníkům doručeno tak, aby měli dostatek času k přípravě. Na účastníku pak je, zda svého práva využije či nikoli. Podle § 101 odst. 2 o. s. ř. pokračuje soud v řízení, i když jsou účastníci nečinní; nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání, aniž požádal z důležitého důvodu o odročení, může soud projednat věc v jeho nepřítomnosti. Citovaná procesní ustanovení platí podle § 211 o. s. ř. přiměřeně i pro řízení před odvolacím soudem.

Jak je patrné z toho, co bylo o průběhu odvolacího řízení uvedeno v předchozí části rozsudku, žalovaná prostřednictvím své právní zástupkyně výslovně požádala, aby odvolací jednání, k němuž byla soudem předvolána (nadto prostřednictvím tiskopisu, z něhož mohla důvodně usuzovat, že má být u jednání vyslechnuta), bylo odročeno, uvedla důvod své žádosti (onemocnění) a řádně doložila existenci tvrzeného důvodu listinou vystavenou odborným lékařem (legitimací práce neschopného pojištěnce). Odvolací soud však její žádosti nevyhověl a věc projednal a rozhodl v nepřítomnosti žalované.

Brání-li účastníku řízení v realizaci jeho práva, vyplývajícího z čl. 38 odst. 2 Listiny, onemocnění, žádá-li z tohoto důvodu o odročení jednání soudu a důvodnost žádosti náležitě doloží - jako tomu bylo v souzené věci - lze v postupu soudu, který takové žádosti nevyhoví (ať již se jejím obsahem vůbec nezabývá nebo ji posuzuje jen jako pouhou omluvu účastníkovy nepřítomnosti) spatřovat odnětí možnosti jednat před soudem ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř., neboť tímto postupem soud nesplnil povinnost poskytnout účastníkovi možnost, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, a zasáhl tím do jeho práva zakotveného ve zmíněném článku Listiny. V takovém případě řízení trpí vadou uvedenou v § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 11. 1996, sp. zn. 3 Cdon 1194/96, jakož i rozsudek sp. zn. 3 Cdon 1021/96 ze dne 27. 2. 1996, uveřejněný v časopise Soudní judikatura, sešit 8/98, pod poř. č. 62).

Tvrzení dovolatelky o přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř. je tedy opodstatněné, její dovolání je z tohoto pohledu důvodné podle § 241 odst. 3 písm. a/ o. s. ř. a dovolacímu soudu tak nezbylo, než rozsudek odvolacího soudu zrušit (§ 243b odst. 1 věta za středníkem o. s. ř.), aniž by se mohl zabývat opodstatněností dalších uplatněných dovolacích argumentů podřazených jiným dovolacím důvodům.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)